

DECLARACIÓN UNIVERSAL DE DEREITOS HUMANOS

PREÁMBULO

CONSIDERANDO que a liberdade, a xustiza e a paz no mundo teñen por base o recoñecemento da dignidade intrínseca e dos dereitos iguais e inalienables de todos os membros da familia humana;

CONSIDERANDO que o descoñecemento e o menosprezo dos dereitos humanos orixinaron actos de barbarie ultraxantes para a conciencia da humanidade; e que se proclamou, como a aspiración máis elevada do home e da muller, a chegada dun mundo en que os seres humanos, liberados do temor e da miseria gocen da liberdade de palabra e da liberdade de crenzas;

CONSIDERANDO esencial que os dereitos humanos sexan protexidos por un réxime de Dereito, a fin de que o home non sexa vexa compelido ao supremo recurso da rebelión contra a tiranía e a opresión;

CONSIDERANDO tamén esencial promover o desenvolvemento de relacións amigables entre as nacións;

CONSIDERANDO que os pobos das Nacións Unidas reafirmaron na Carta a súa fe nos dereitos fundamentais do home e da muller, na dignidade e o valor da persoa humana e na igualdade de dereitos de homes e mulleres; e declaráronse resoltos a promover o progreso social e a elevar o nivel de vida dentro dun concepto máis amplo da liberdade;

CONSIDERANDO que os Estados Membros comprometéronse a asegurar, en cooperación coa Organización das Nacións Unidas, o respecto universal e efectivo aos dereitos e liberdades fundamentais do home e da muller; e

CONSIDERANDO que unha concepción común destes dereitos e liberdades é da maior importancia para o pleno cumprimento de devandito compromiso

A ASEMBLEA XERAL

Proclama

A PRESENTE DECLARACIÓN UNIVERSAL DE DEREITOS HUMANOS como ideal común polo que todos os pobos e nacións deben esforzarse, a fin de que tanto os individuos como as institucións, inspirándose constantemente nela, promovan, mediante o ensino e a educación, o respecto a estes dereitos e liberdades, e aseguren, por medidas progresivas de carácter nacional e internacional, o seu recoñecemento e aplicación universais e efectivos, tanto entre os pobos dos Estados Membros como entre os dos territorios colocados baixo a súa xurisdición.

Artigo 1.- Todos os seres humanos nacen libres e iguais en dignidade e dereitos e, dotados como están de razón e conciencia, deben comportarse fraternalmente os uns cos outros.

Artigo 2.- 1.- Toda persoa ten todos os dereitos e liberdades proclamadas nesta Declaración, sen distinción algunha de raza, cor, sexo, idioma, relixión, opinión política ou de calquera outra índole, orixe nacional ou social, posición económica, nacemento ou calquera outra condición. 2. Ademais, non se fará distinción algunha fundada na condición política, xurídica ou internacional do país ou territorio de cuxa xurisdición dependa unha persoa, tanto se se trata dun país independente, como dun territorio baixo administración fiduciaria, non autónomo ou sometido a calquera outra limitación de soberanía.

Artigo 3.- Todo individuo ten dereito á vida, á liberdade e á seguridade da súa persoa.

Artigo 4.- Ninguén estará sometido a escravitude nin a servidume; a escravitude e trata de escravos están prohibidas en todas as súas formas.

Artigo 5.- Ninguén será sometido a torturas nin a penas ou tratos crueis, inhumanos ou degradantes.

Artigo 6.- Todo ser humano ten dereito, en todas partes, ao recoñecemento da súa personalidade xurídica.

Artigo 7.- Todos son iguais ante a lei e teñen, sen distinción, dereito a igual protección da lei. Todos teñen dereito a igual protección contra toda discriminación que infrinxa esta Declaración e contra toda provocación a tal discriminación.

Artigo 8.- Toda persoa ten dereito a un recurso efectivo, ante os tribunais nacionais competentes que a ampare contra actos que violen os seus dereitos fundamentais recoñecidos pola constitución ou pola lei.

Artigo 9.- Ninguén poderá ser arbitrariamente detido, preso nin desterrado.

Artigo 10.- Toda persoa ten dereito, en condicións de plena igualdade, a ser oída publicamente e con xustiza por un tribunal independente e imparcial, para a determinación dos seus dereitos e obrigacións ou para o exame de calquera acusación contra ela en materia penal.

Artigo 11.- 1.- Toda persoa acusada de delito ten dereito a que se presuma a súa inocencia mentres non se probe a súa culpabilidade, conforme á lei e en xuízo público no que se lle aseguraron todas as garantías necesarias para o seu defensa. 2. Ninguén será condenado por actos ou omisións que no momento de cometerse non foron delituosos segundo o Dereito nacional ou internacional. Tampouco se impondrá pena máis grave que a aplicable no momento da comisión do delito.

Artigo 12.- Ninguén será obxecto de inxerencias arbitrarias na súa vida privada, a súa familia, o seu domicilio ou a súa correspondencia, nin de ataques á súa honra ou á súa reputación. Toda persoa ten dereito á protección da lei contra tales inxerencias ou ataques.

Artigo 13.- 1.- Toda persoa ten dereito a circular libremente e a elixir a súa residencia no territorio dun Estado 2. Toda persoa ten dereito a saír de calquera país, ata do propio, e a regresar ao seu país.

Artigo 14.- 1. En caso de persecución, toda persoa ten dereito a buscar asilo, e a gozar del, en calquera país. 2. Este dereito non poderá ser invocado contra unha acción xudicial realmente orixinada por delitos comúns Por actos opostos aos propósitos e principios das Nacións Unidas.

Artigo 15.- 1. Toda persoa ten dereito a unha nacionalidade. 2. A ninguén se privará arbitrariamente da súa nacionalidade nin do dereito a cambiar de nacionalidade.

Artigo 16.- 1. Os homes e as mulleres, a partir da idade núbil, teñen dereito, sen restrición algunha por motivos de raza, nacionalidade ou relixión, a casarse e fundar unha familia; e gozarán de iguais dereitos en canto ao matrimonio, durante o matrimonio e en caso de disolución do matrimonio. 2. Só mediante libre e pleno consentimento dos futuros esposos poderá contraerse o matrimonio. 3. A familia é o elemento natural e fundamental da sociedade e ten dereito á protección da sociedade e do Estado.

Artigo 17.- 1. Toda persoa ten dereito á propiedade, individual e colectivamente. 2. Ninguén será privado arbitrariamente da súa propiedade.

Artigo 18.- Toda persoa ten dereito á liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión; este dereito inclúe a liberdade de cambiar de relixión ou de crenzas, así como a liberdade de manifestar a súa relixión ou a súa crenza, individual e colectivamente, tanto en público como en privado, polo ensino, a práctica, o culto e a observancia.

Artigo 19.- Todo individuo ten dereito á liberdade de opinión e de expresión, este dereito inclúe o de non ser molestado por mor das súas opinións, o de investigar e recibir informacións e opinións, e o de difundilas, sen limitación de fronteiras, por calquera medio de expresión.

Artigo 20.- 1. Toda persoa ten dereito á liberdade de reunión e do asociación pacificas. 2. Ninguén poderá ser obrigado a pertencer a unha asociación.

Artigo 21.- 1. Toda persoa ten dereito a participar no goberno do seu país, directamente ou por medio de representantes libremente escolleitos. 2. Toda persoa ten o dereito de acceso, en condicións de igualdade, ás funcións públicas do seu país. 3. A vontade do pobo é a base da autoridade do poder público; esta vontade exprésase mediante eleccións auténticas que

haberán de celebrarse periodicamente, por sufraxio universal e igual e por voto secreto ou outro procedemento equivalente que garanta a liberdade do voto.

Artigo 22.- Toda persoa, como membro da sociedade, ten dereito á seguridade social, e a obter, mediante o esforzo nacional e a cooperación internacional, tendo en conta da organización e os recursos de cada Estado, a satisfacción dos dereitos económicos, sociais e culturais, indispensables á súa dignidade e ao libre desenvolvemento da súa personalidade.

Artigo 23. - 1. Toda persoa ten dereito ao traballo, á libre elección do seu traballo, a condicións equitativas e satisfactorias de traballo e á protección contra o desemprego. 2. Toda persoa ten dereito, sen discriminación algunha, a igual salario por traballo igual. 3. Toda persoa que traballa ten dereito a unha remuneración equitativa e satisfactoria que lle asegure así como á súa familia, unha existencia conforme á dignidade humana e que será completada, en caso necesario, por cales queira outros medios de protección social. 4. Toda persoa ten dereito a fundar sindicatos e a sindicarse para a defensa dos seus intereses.

Artigo 24.- Toda persoa ten dereito ao descanso, ao goce do tempo libre, a unha limitación razoable da duración do traballo e a vacacións periódicas pagas.

Artigo 25. - 1. Toda persoa ten dereito a un nivel de vida adecuado que lle asegure, así como á súa familia, a saúde e o benestar, e en especial a alimentación, o vestido, a vivenda, a asistencia médica e os servizos sociais necesarios; ten así mesmo dereito aos seguros en caso de desemprego, enfermidade, invalidez, viuvez, vellez ou outros casos de perda do seu medios de subsistencia por circunstancias independentes da súa vontade. 2. A maternidade e a infancia teñen dereito a coidados e asistencia especiais. Todos os nenos, nados de matrimonio ou fóra de matrimonio, teñen dereito a igual protección social.

Artigo 26.- 1. Toda persoa ten dereito á educación. A educación debe ser gratuíta polo menos no concerne á instrución elemental e fundamental. A introdución elemental será obrigatoria. A instrución técnica e profesional haberá de ser xeneralizada; o acceso aos estudos superiores será igual para todos, en función dos méritos respectivos. 2. A educación terá por obxecto o pleno desenvolvemento da personalidade humana e o fortalecemento do respecto aos dereitos humanos e ás liberdades fundamentais; favorecerá a comprensión, a tolerancia e a amizade entre todas as nacións e todos os grupos étnicos ou relixiosos; e promoverá o desenvolvemento das actividades das Nacións Unidas para o mantemento da paz. 3. Os pais terán dereito preferente a escoller o tipo de educación que haberá de darse aos seus fillos.

Artigo 27. - 1. Toda persoa ten dereito a tomar parte libremente na vida cultural da comunidade, a gozar das artes e a participar no progreso científico e nos beneficios que del resulten. 2. Toda persoa ten dereito á protección dos intereses morais e materiais que lle correspondan por razón das producións científicas, literarias ou artísticas de que sexa autora.

Artigo 28.- Toda persoa ten dereito a que se estableza unha orde social e internacional no que os dereitos e liberdades proclamados nesta Declaración fáganse plenamente efectivos.

Artigo 29.- 1. Toda persoa ten deberes respecto de a comunidade posto que só nela pode desenvolver libre e plenamente a súa personalidade. 2. No exercicio dos seus dereitos e no goce das súas liberdades, toda persoa estará soamente suxeita ás limitacións establecidas pola lei co único fin de asegurar o recoñecemento e o respecto dos dereitos e liberdades dos demais, e de satisfacer as xustas esixencias da moral, da orde pública e do benestar xeral nunha sociedade democrática. 3. Estes dereitos e liberdades non poderán, en ningún caso, ser exercidos en oposición aos propósitos e principios das Nacións Unidas.

Artigo 30.- Nada na presente Declaración poderá interpretarse no sentido de que confire dereito algún ao Estado, a un grupo ou a unha persoa, para emprender e desenvolver actividades ou realizar actos tendentes á supresión de calquera dos dereitos e liberdades proclamados nesta Declaración.

Aprobado e proclamado pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas, o 10 de decembro de 1948.